DÜMEKS - MADEN-İŞ İŞ AKDİ İMZALANDI

Türkiye Maden, Madenî Eşya ve Makina Sanayii İşçileri Sendikasının yayın organıdır.

İdarehane : İstanbul Cağaloğlu, Nuruosmaniye Caddesi No. 38

TELEFON : 27 21 38

16 Haziran 1958

MADEN-İŞ

Birlikten Kuvvet Doğar

YIL: 2 — SAYI: 27 | 15 GÜNDE BİR ÇIKAR | FİATI : 15 KURUŞ

Taraflar Memnun Kaldılar

Uzun zamandır devam eden Maden — İş Dümeks temasları nihayet 11 Haziran 1958 Çarşamba günü, saat 18.— de bir kollektif akit ile yeni bir safhaya girmiş bulunmaktadır. Karşılık. 4. de)

Emet'te de Sendika Şubesi açtık

Müteşebbis Kurul faaliyete geçti

Maden - İş Sendikası 32. şubesini de açmağa muvaffak olmuştur. 32 nci şube Emet'dedir ve şube merkezi olarak Kaynarca caddesinde 3 No: oda tutulmuştur.

Şube müteşebbis kurulu teşkil edilmiştir.

Başkanlığa Mustafa Ağarı, başkan vekilliğine Halil Kayalı, Sekreterliğe Nuri Özer, Muhasipliğe Mustafa Uyanık, Veznedarlığa Ali Rıza İğde getirilmiştir. Sorumlu üyeler şunlardır:

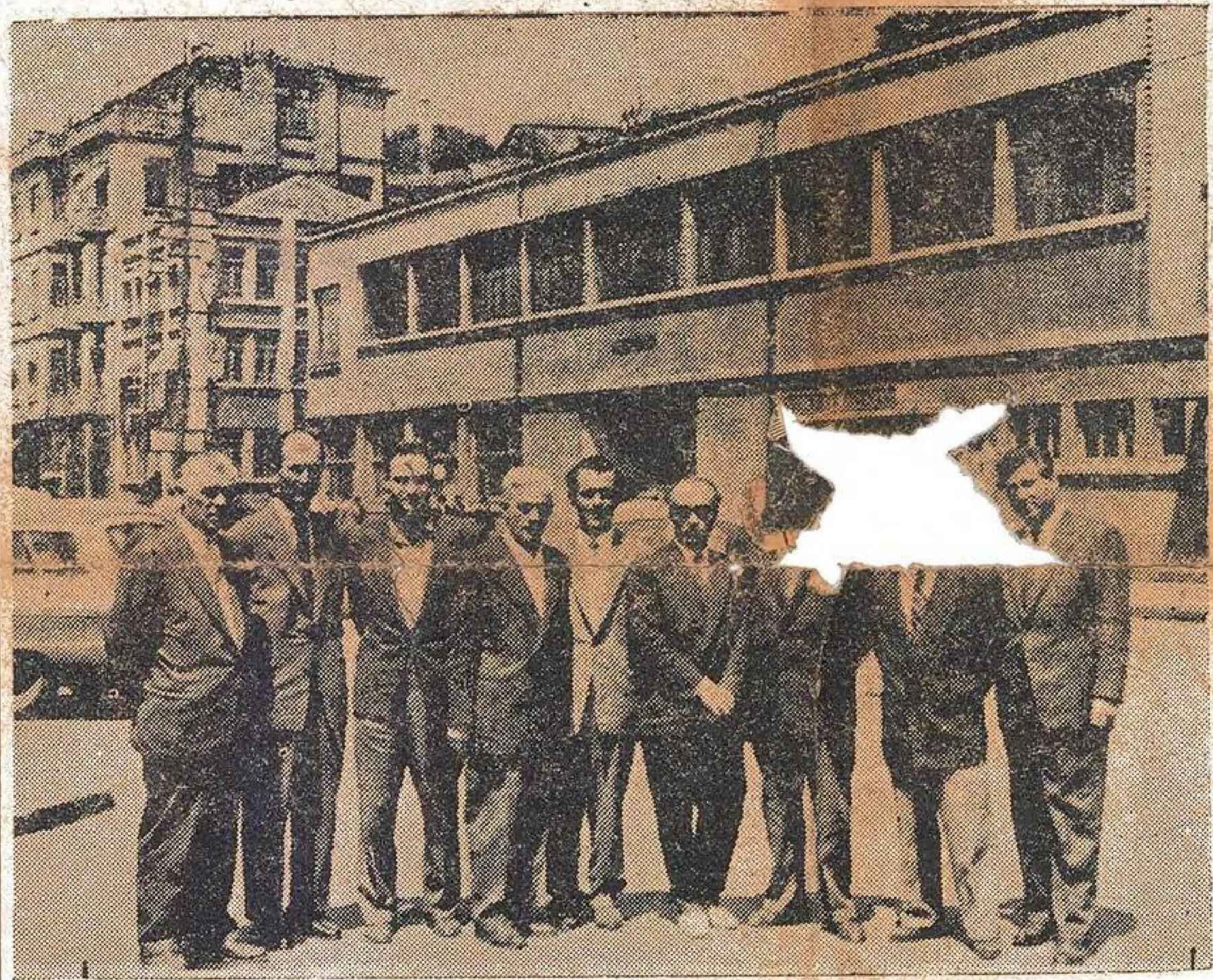
İsmail Çelik, Mustafa Candan, Ali Çelik, Ali Erduran, Bayram Gülmez, Mustafa Alp.

Bu suretle Emet'deki Maden işçilerinin hakları korunabilecek, meseleleri halledilecektir.

MADEN — İŞ'in MUHASEBE MÜDÜRÜ

Maden — İş Sendikası Merkez, muhasebe kadrosunu genişletmektedir.

Bu arada, Merkez muhasebe Müdürlüğü ihdas edilmiştir.

ZONGULDAKTA : Maden işçileri sendikası 25 Mayıs pazar günü Zonguldak'ta yıllık kongrelerini yapmışlardır. Kongreyi Maden- İş adına Kâzım Narmanlı takib etmiştir. Arkadaşımız Kongre hakkında üç ayrı yazı hazırlamıştır. Konfederasyon başkanı Nuri Beşer ve Musahip Ömer Ergün, Şişe Cam Sanayi; İşçileri sendikası başkanı Hasan Türkay ve diğer sendikacılar da takib etmişlerdir. (Resimde Maden işçileri sendikası Başkanı Ömer Karahasan ve diğer idarecilerle Zonguldağa giden misafir sendikacılar bir arada görülmektedir) Gelecek sayıda arkadaşımız Kâzım Narmanlı'nın çok dikkate değer yazılarını bir arada sunacağız.

TOPÇULAR ŞUBESİ KONGRESİ YAPILDI

Kısa zamanda elde edilen sonuçlar takdirle anıldı

Türkiye Maden - İş Sendikası Topçular Semt Şubesinin Genel Kurul toplantısı Topçulardaki bir kahvede yapılmıştır.

Kongre riyaset divanına Kâzım Narmanlı başkanlığında Mustafa Köksal, Mustafa Kolkıran ve Hüseyin Demircioğlundan müteşekkil bir heyet seçildikten sonra yıllık faaliyet raporu okunmuştur.

Raporda belirtildiğine göre; şube yönetim kurulu bulunduğu semtteki işçileri Sendikaya üye kaydetmek için kampanyaya girmiş ve bunu müsbet bir şekilde bitirmiştir. Bu arada bazı işyerlerinde işçilere verilmiyen haklarını almak ve ücretlerini artırmak için iş ihtilâfları çıkarılmıştır.

Ayrıca, raporda. Grev hakkının tanınması, ücretli yıllık iznin ve işsizlik sigortasının ihdası ile kollektif iş aktinin tatbiki istenmektedir.

TENKİDLER ve DİLEKLER

Bu fasılda konuşan üyeler bulundukları iş yerlerinden şikâyet etmişler, ve sandikaya üye olmalarının işverenlerce hoş karşılanmadığını belirtmişlerdir.

Bu arada, 'Mustafa Taşkı-

(Devamı 2. sayfada)

Bir Şubenin Başardıkları

KEMAL SÜLKER

Türkiye ölçüsünde teşkilâtlananan Maden - iş Sendikası, Topçularda bir semt şubesi açtı. Şehrin bir sanayi noktası haline gelen Topçularda geçen yıl 6 Eylülde faaliyete geçen sendika şubesi 9 ay gibi kısa bir devre içinde şu neticeleri alde etti:

a) Pepo Üssiney tel çekme fabrikası işçileri sendikaya kaydedildi. İhtilâf çıkarıldı. Mümessil seçildi. İhtilâf kesin uzlaşma safhasında halledildi.

b) David Kohen Hurdacılık Şirketinde işçiler sendikaya kaydedildi. İhtilâf çıkarıldı. Mümessil seçildi. İhtilâf hâkem kurulundadır.

c) Mustafa Taşkıran Kayış Fabrikası İşçileri Sendikaya kaydedildi. İhtilâf çıkarıldı. Mümessil seçimi yapıldı. Seçim günü mümessil tecavüze uğradığı için hâdise mahkemeye, bir müddet sonra işten çıkarıldığı için mesele İl Hakem Kuruluna intikal ettirildi.

d) Enver Peyk dökümhanesinde işçiler sendikaya kaydedildi.

e) Faruk Demirbağ kilit fabrikasında ihtilâf çıkarıldı. Kesin uzlaşma ile neticeleidi.

f) Artin Sıvacıoğlu Bakır levha fabrikası işçileri sendikaya kaydedildi.

g) Andon Jorza Dökümhanesinde ihtilâf açıldı. Anlaşmaya varıldı.

h) Onnik Demirci bakır tel çekme fabrikası işçileri sendikaya kaydedildi. Mümessil secimi yapıldı ihtilâf çıkarıldı. Anlaşmaya varıldı.

i) Danet Civata Fabrikasındaki işçiler sendikaya kaydedildi.

Görülüyor ki bir sendika şube açmak suretiyle işçiler lehine ne çok işler yapmak imkânını bulmuştur.

6 işyerinde ücretlere zam için iş ihtilâfı çıkardık

Bir kısım İşverenler, ihtilâf İl Hakem Kuruluna intikal etmeden işçilere zam verdi

1 — Kurtuluş Değirmen sokak No: 118-130 da kurulu Korozo Düğme Fabrikasında işçi ücretlerine yüzde 40 nisbetinde zam için çıkarılan toplulukla iş ihtilâfı ilk toplantısı 29.5.958 günü iş yerinde yapılmıştır.

Bir anlaşmaya varılmamış bu sebepten 16.6. 958 günü saat 10 da, iş yerinde, ihtilâfın kesin uzlaşması için bir toplantıya karar verilmiştir.

2 — Topkapı Davutpaşa Caddesi No: 83 de Kurulu Demir İş Fabrikasında Çıkarılmış olan Toplulukla iş ihtilâfının kesin uzlaşması 30.5. 958 günü iş yerinde saat 10 da yapılmıştır. Bir anlaşmaya varılamamış, durum İl Ha

(Devamı 3. sayfada)

İŞTEN çıkarılan temsilciler

İl Hakem Kuruluna intikal eden hâdiseler hakkında verilecek kararlardan ümitliyiz

İki İşçi Mümessilinin işine son verilmiştir. Fakat mümessillerin işten çıkarılması ancak İl Hakem Kurulu karariyle mümkündür. Bunun i-

(Devamı 3. sayfada)

NURİ BEŞER, YURDA DÖNDÜ

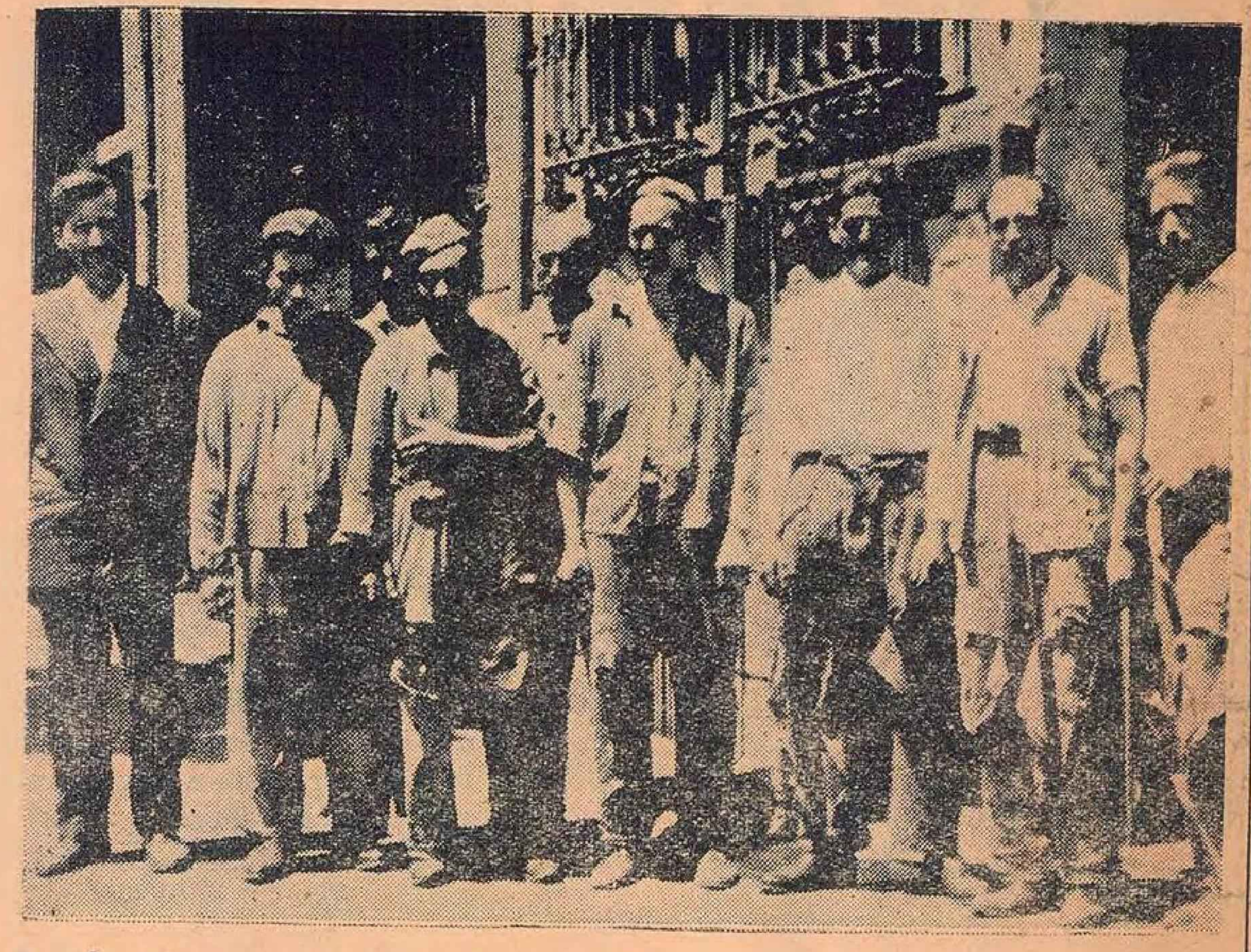
Çalışma Vekili Hayrettin Erkmen'le, Türkiye İşçi Sendikaları konfederasyonu Başkanı Nuri Beşer, Milletlerarası Çalışma Konferansına katılmak üzere, Cenevre'ye ayrı ayrı taşıtlarla gitmişlerdi.

İşçi Sigortaları Genel Kurulunun 17 Haziran'da toplanacağı daha önce tesbit edildiği için Vekil ve Türk — İş Başkanı yurda dönmüşlerdr.

İşçi Sigortaları Genel Kurulunda mühim bir konuşma yapması beklenen Çalışma Vekili bu yıl dâvet edilecek teşkilât sayısını daha geniş tutmuştur.

Yandaki resimde Nuri Beşer, Maden — İş Gazetesini tetkik ederken görülüyor).

İş Elbiselerini Vermiyenler Utansın

Şâkir Zümre fabrikasında çalışan işçilerden çoğunun üzerindeki iş elbiseleri liyme liyme olmuştur. İşçilerin diz kapakları, pantalonla kapatılması gereken vücud kısımları yırtıklardan görülmekte ve bu hâl İşçi mümessilleri ile işçiler arasında bazı olaylara da yol açmış bulunmaktadır. İşçiler, işverenden yeni işelbiseleri istenmesi ve işçi mümessillerinden şikâyet etmek için MADEN - İŞ Sendikasına başvurmuşlardır. Sendika gerekli teşebbüslerde bulunmuştur. (Sesimlerde yırtık işelbiseleri ile işçiler görülmektedir.) Sendika, bir kısmı işten çıkarılan şikâyetçi işçlern hakkını aramaktadır.

6 iş yerinde çıkarılan

(Baştarafı 1. sayfada)
kem Kuruluna intikal ettirilmiştir.

3 — Aksaray Namık Kemal Caddesinde Kurulu, Arı Akümülâtör fabrikası ile çıkarılmış olan iş ihtilâfı, ilk toplantısında bir anlaşmaya varılamamıştır. 4.6.958 günü mezkûr işyerinde kesin uzlaşmaya gidilecektir.

4 — Topkapı Davutpaşa Caddesi No: 82 de Kurulu Rıfat ve Ortağı Akümülâtör ve Yedekleri fabrikasında açılmış bulunan Toplulukla iş ihtilâfının kesin uzlaşması 30.5.958 günü işyerinde yapılmış ve bu ihtilâf işçi ücretlerine yüzde 10 net zamla neticelenmiştir.

Zam 1 Nisan 1958 tarihinden itibaren yürürlükte sayılacaktır.

5 — Rami Topçular İncirli Sokakta Kurulu Demir Bakır Limitet Şirketi Demir Çekme fabrikasında, işçi ücretlerine zam mevzuundaki çıkarılmış olan toplulukla iş ihtilâfı bir anlaşmaya varılmadığından, İl Hakem Kuruluna intikal ettirilmiştir. Toplantı 9.6.958 günü saat 14.30 da Vilâyet binasında yapılacaktır.

6 — Kazlıçeşme Demirhane Caddesi Hacı Raşit Geçidi No: 4 de kurulu Develi Emaye Fabrikası, işçi ücretlerine zam mevzuundaki toplulukla iş ihtilâfı çıkarmış durum il Hakm kuruluna intikal ettirilmiştir. 9.6.958 günü saat 14.30 da Vilâyet bigrenize başarılar diler işçi danasında toplanılacaktır.

İnanılması güç Gerçek

Türk - Alman pil ve Batarya fabrikasında, kadın erkek yüznumaraları ayni yerde, birbirlerini çıplak olarak görüyor. Patron (Otlazizisman) kız işçiler yüznumarada iken gidip kapıyı vuruyor.

Beraber Öğrenelim

Viziteye çıkan işçiler

İşçi Ücreti Vermeyen İşverenler de var — —Pazar Yevmiyelerini Kim Öder? — Tekrar Ayni İşyerine girersem... — Askere gidecek İşçiye Kıdem Tazminatı verilmesi — Vazifemiz Haksızlığın Müdafaasıdır.

Soru — Salih Çakır

İşçi viziteye çıktığı zaman, bir veyahut iki saat içinde işine dönerse, saati kesilir mi kesilmez mi?

Cevap — Kesilir, fakat aylardır çalışan bir işçinin bir saat da paralı izni olabilir. Böyle iş verenlerimiz var. Onlarla iftihar ediyoruz.

Soru — Nurettin Kalpcan

Pazar yevmiyelerini iş veren mi ödüyor, yoksa hükûmet mi?

Cevap — Resmî müesseselėr kendilerine has usüllerle ödüyorlar. Fakat serbest sektör kendi kesesinden ödüvor Ayvansaray Civata Fabrikası isvereni Mustafa Gençoya sordum. "Elde ettiğimiz kârdan" dedi.

Soru — Hüseyin Coşan

Ayrılmış olduğum iş yerine ikinci defa girdiğim de, eski senelerim göz önünde bulundurul mu?

Cevap — Ayrıldığınız zaman o senelerinizin kıdem tazminatlarını almadınızsa diğerleri üstüne eklenir. Müşkülünüzü çözmek için hazırız.

Soru — Ali Cesim

Sekiz senelik işçiyim. Askerlik vazifemi yapmak için ayrılıyorum. İş verenin kıdem tazminatımı vermesi lâzım değil mi?

Cevap — 8 Haftalık ihbar müddeti ile her senenize 15 yevmiyeyi ödemesi kanunen hakkınızdır. Kendisine hatırlatın.

Soru — İsmail Akdal

Haksızlığa uğradım mektu bu okuduysanız cevap verin?

Cevap — Vazifemiz haksızlığın müdafaası olduğuna göre, mektubunuz okunmuş icap ettiği şekilde muameleye konmuştur.

Soru — Mehmet Tanık ,

Ham Madde yokluğundan üç aydır yarım yevmiye alıp geziyoruz. Hakkımız tam degil midir.

Cevap — Fabrikanın tatilinden sonra ilk hafta yarım yevmiye ödenir.

Ondan sonra akit bozulmuş olur ki, işçi isterse yarım yevmiye ile durmaz ve tazminatını alarak ayrılır. İs veren bu duruma uymak mecburiyetindedir.

Soru — Hüseyin Topçu

Zehirli işlerde çalışanlara Yoğurt Süt verilir mi verilmez mi?

Her gün bir saat fazla mesai yapmaktavız. Bunun yüzde 50 si yok mudur.

Cevap — Zehirli islerde calışanlyara verilir. Zaten isverenin kuvveti savılan iscinin zehirlenmemesi lâzımdır. Bir saat mesai farkına gelince yüzde 50 si vardır. Ödenmek mecburiyetindedir.

Soru — Enver Irmaksu

Sigortasız isci calıstıran işyerlerine sendika ne yapıyor?

Cevap — Sendikamız haber alır almaz Sigorta Müfettisliği ile tesriki mesai etmek suretiyle O isverini basıyor. Kac senelik kacak varsa durum tesbit edilmek suretiyle Sigortalandırılıyor, işçi kardeslerimiz de garanti altına alınmış oluyor.

Soru — Arif Hacmen

Sendika Müfettisleri Kimlerdir? Vazifelerini Lütfen açıklayın.

Cevap — Gelecek sayıda resimleri ile beraber sizlere tanıtacak ve vezifelerini de izah edeceğiz.

. Kâzım NARMANLI

Sendikacılığı dejenere etmek isteyenlere asla Fırsat verilmemesini bilhassa istiyoruz

İki Sendikanın birleşmesini sağlayan anlaşmaya riayet etmiyen kimlerse onları Sendika saf larından atmalıyız

KEMAL SÜLKER

Bir memlekette sendika olmıyan iş kolunun bulunması iyibirşey değildir. Ama bir iş kolunda birden fazla sendikanın kurulması da zararlı olmaktadır.

O halde?

O halde bütün dikkatimizi ve gayretimizi aynı iş kolunda kurulu birden fazla sendikaların birleşmesinde toplamalıyız.

Bir tek sendikanın bulunduğu iş yerlerinde, idareciler arasında beliren anlaşmazlıklar işçilerin yanlış yönlere bakmaları da sağlanarak yeni bir sendikacık doğmasına yol açmıştır. Bu sendikaları birleştirmek için elden gelenler yapılmıştır.

İşçilerin gerçek haklarının ihmal edilmesi sonucunu doğuran ayrılıkların ortadan kaldırılması sendikacılık hayatımıza zindelik verecektir.

Fakat ne oluyor?

Büyük sevinçlere vesile olan iki sendikanın birleşmesinden sonra yeni bir huzursuzluk başgösteriyor.

Sebep?

İki başkandan hiç birinin yeni bir kurulda sorumlu vazifeye seçilmemesi kararı bozuluyor ve sabık bir başkan yeni adlı bir sendikaya başkan getiriliyor.

Bu devre başkan olmasa idi o işçi itibarından kaybedecekti?

Asıl, şimdi yeni mühim bir anlaşmazlığa yol açtığı için itibarı zedelenmemiş midir?

Türkiye işçi sendikaları konfederasyonu da, Müskirat Tütün ve yardımcı işçi sendikaları federasyonu da bu olay üzerinde durmalıdır.

Prensiplere, ön kararlara riayet etmeyenler var mıdır? İşçileri aidat müessesesini ihlâle sevkedenler olmuş mudur? Bunları incelemeli ve sorumlu görülenleri birlik, federasyon ve Türk - İş haysiyet divanları müşterek bir toplantı yapmalı kararlara varmalıdır

Türk - İş icra heyeti. Müskirat federasyonu kanalı ile müşterek haysiyet divanları toplar ve kararlar verilmesini ister. Suçlu görülenlere ve üst kurullarda vazife almamaları cezası verilebilir. Hiçbir sendika toplantısına alınmamaları işçilere tebliğ edilir.

Bu gibi müeyyidelere bas vurulmazsa sen - ben çekişmesi, işçi haklarının çiğnenmesine daha uzun müddet sebep olabilir. Artık, sendikacılıkta karagöz oyununa paydos.

TOPÇULAR ŞUBESİ KONGRESİ YAPILDI

Kısa zamanda elde edilen sonuçlar takdirle anıldı

(Baştarafı 1. sayfada)
ran Kayış Fabrikasında" çalıştığını söyliyen Cemal Aktan fazla mesai ücretlerini alamadıklarını bildirerek bunun temin edilmesini istemiştir.

Ayni fabrikada çalıştığını belirten M. Gürbüz ise, ücretlerin azlığından, şikâyet etmiş ve zehirlenme ihtimallerinin olmasına rağmen gerekli sağlık tedbirlerinin alınmadığını söylemiştir.

Konuşmalardan Ali Kaymak bulunduğu bölgede çalışan işçilerin sağlığı ile yakından ilgilenilmesini istemiş ve bir dispanserin açılmasını temenni etmiştir.

Recep Tabakoğlu ise yıllık ücretli iznin ihdasını ve devlet sektöründe verilen ikramiyelerin özel sektöre de teşmilini istemiştir.

Eski yönetim kurulu ibra edildikten sonra Maden - İş Genel Başkanı Kemal Türkler bir konuşma yapmış ve bazı işyerlerinde Sendikaya karşı gösterilen menfi tepkileri tenkid etmiştir.

Bu arada kollektif iş akti ve Grev hakkının tanınmasını isteyen Genel Başkan :

"—Türk işçisi Grev hakkını iyi kullanamaz diyenlerim derim ki. Türk işcisi bunu diğer memleketlerdeki işçilerden de daha iyi kullanır demiştir.

Bundan sonra seçimlere geçilmiştir.

Şube Kongremizde kardeş Sendikalardan şu başarı yazıları gönderilmiştir:

Maden - İş Sendikası Rami-Topçular Şubesi Kongre Başkanlığına:

Türkiye çapında teşkilâtlanan ve gittikçe sendikal dâvaları ana temeller üzerinde yücelten Maden - İş'in yeni bir şubesinin daha kurulmuş olduğunu memnunlukla öğrenmiş bulunuyoruz. Bu genç şubenin ilk kongresinde bulunmak sendikamız için şeref telâkki edilmiştir. Bu bakımdan son iki üç yıllık devre içinde bir kalkınma devresinde kardeş işçi sendikaların gelişmesinden de örnek alarak tekâmülde İst. Lâstik ve kauçuk sanayii işçileri sendikası Yönetim Kurulu Sendika şubesinizin kongresinde Başkan Rıza Kuas'ın riyasetinde bir hey'et bulundurmasını kararlaştırmıştır.

Şubenizin bütün bölgenizdeki Maden - İş mensuplarına faydalı olmasını temenni eder, sendikalar arası dostluğa daha çok önem verilmesine yarayan bu gibi toplantıların Türk işçilerine yeni haklar sağlıyacak bir kudret kaynağı olduğunu belirtiriz.

Başkan
Rıza Kuas
İstanbul Lâstik ve Kauçuk Sanayii işçileri sendikası

Kongre Başkanlığına,

Akdetmekte olduğunuz kongresında alacağınız kararların muvaffakiyetle neticelenmesini temenni eder. Yeni seçilecek idare kurulunu tebrik ederiz.

Gıda Sanayii İşçileri Sendikası

Kongre Başkanlığına,

Aktetmekte olduğunuz genel kongrenize ve dolayısiyle Türk işçisinin hayrına tecelli etmesini cenabı haktan temenni eder işçi kardeşlerimize faydalı menfaatler sağlanması için hepinize muvaffafiketler temenni ederim.

Haller Meyva ve Sebze İşçileri Sendikası idare heyeti namına
Başkan Hasan Kore

Kongre Başkanlığına,

Aktetmekte olduğunuz kongrenin her türlü şahsiyetten uzak İşçi davasına faydalı olabilmek için hayırlı kararlar almanızı temenni eder yeni seçilecek yönetim kuruluna başarılar diler en derin saygılarımızı sunarız.

İst. Tekstil ve Örme Sanayi İşçileri Sendikası Merkez Adına Yönetim Kurulu Üyesi ve Topkapı Şb. Başkanı
Salih Çetin

Maden - İş Topçular Şubesi Kongre Başkanlığına,

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği, kongrenizi takiy etmek üzere bendenizi memur kılmış bulunmaktadır.

Birlik adına kongrenize başarılar temenni eder, hürmetle selâmlarım.

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Sekreteri
Şaban Yıldız

Kongre Başkanlığına,

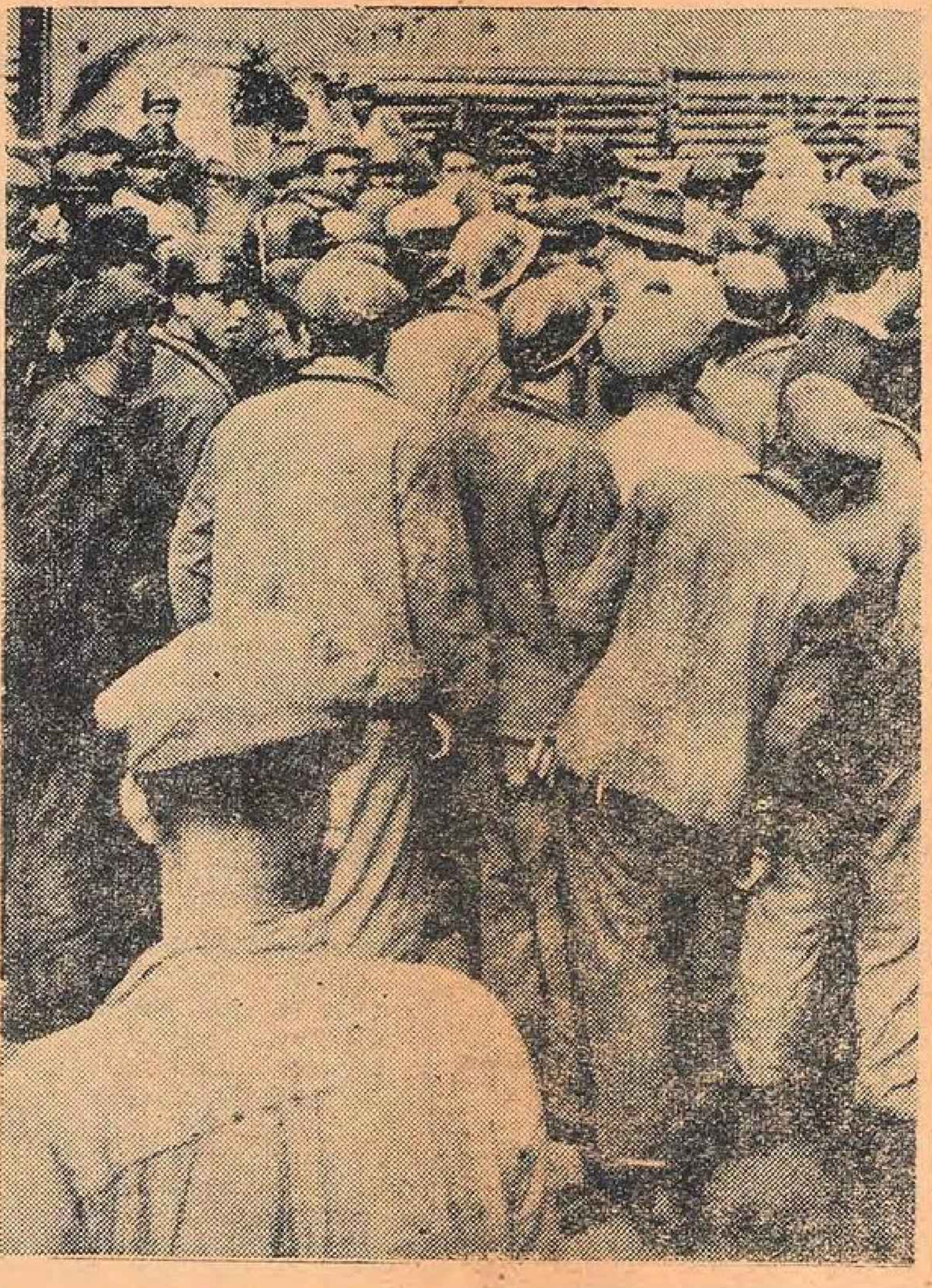
Burada olduğu gibi teknik mensucat işçilerinin senelik kongresine ve davetlerine icabet etmem gerektiğinden, yüksek müsaadelerinizi rica eder yeni seçeceğiniz idare heyetine üstün başarılar dilerim.

Tekstil Sendikası Topkapı Şb. Başkanı
Salih Çetin

Zonguldaktan resimler

ZONGULDAK İŞÇİLERİ : Madende çalışan Zonguldak işçileri ile görüşüp derdleşmek fırsatı bulan Sendikamız idarecilerinden Kâzım Narmanlı kıymetli bir işçi yazarıdır. İstanbuldan ve Ankaradan Zonguldak Maden işçileri kongresine katılan Ziya Hepbir (Petrol - İş Genel Başkanı) ve Hasan Türkay (ŞişeCam işçileri sendikası başkanı) ile dikkate değer müşahedeler tesbit eden Kâzım Narmanlı (Maden - İş Başkan vekili) önemli yazılar hazırlamıştır. Yukarıdaki resimler o yazılara aid'dir. Bu mühim yazıları ve yeni resimleri gelecek sayıda okurlarımıza sunacağız.

Maden-iş Y. Sandığı biriktirme kısmı yürürlüğe girmiştir

Sandığın biriktirme fonunda vadeli ve vadesiz hesap açtırmak ve fondan yardım Görmek isteyenlerin neleri bilmeleri gerektiğini hatırlatmak için tüzük hükümlerini yayınlıyoruz

G — BİRİKTİRME:

MADDE 40 — Sandık hesabı içerisinde bir BİRİKTİRME FONU açılır. Hesap sahibi üyelerden toplanan paralar bu fondan biriktirilir.

MADDE 41 — Hesap sahibinin ilk müracaatı sırasında derhal kendisine bir hesap cüzdanı verilir. Ve sandığın biriktirme fonunda hesap sahibinin kendi ismine bir hesap açılır.

MADDE 42 — Hesap sahibinin her para yatırışında, yatırdığı para miktarı, kendi ismine açılan hesabın matlup hanesine işleneceği gibi, kendi yanında bulunan hesap cüzdanına da işlenir ve iki selâhiyetli imza sahibi tarafından tasdik olunur.

Hesap sahibinin para yatırışı sırasında, hesap cüzdanı yanında bulunmazsa kendisine bir MUVAKKAT MAKBUZ verilir.

MADDE 43 — Sandığın biriktirme Fonunda vadeli ve vadesiz olmak üzere iki türlü hesap açılabilir. Vadesiz hesap sahibi, istediği anda sandıktan parasını çekebilir.

MADDE 44 — Maden - İş Yardım sandığının biriktirme fonunda hesap açtırabilmek için hesap sahiplerinde aranan şartlar şunlardır:

a) Türkiye MADEN - İŞ Sendikasının üyesi bulunmak.

b) Sendika aidatlarını bu tüzüğün 8. ve 9. Maddelerine göre muntazaman ödemiş olmak,

c) Bu tüzüğün bilhassa BİRİKTİRME ile alâkalı hükümlerini ve talimatname, İzahname ve anlaşmaları okumuş ve tamamen kabul etmiş olmak

MADDE 45 — Hesap Cüzdanlarının Şekli ve muhteviyatı, tutulacak hesapların şekli, Vadeli ve Vadesiz hesaplarla ilgili şartlar ile sandığın para alıp verme hususlarını Formalize eden bir talimatname hazırlanarak en geç Haziran 1958 ayı sonuna kadar meriyete konur. Bu talimatnameyi hazırlamakla ve meriyete konulmasiyle vazifeli ve selâhiyetli, Türkiye MADEN - İŞ Sendikasının Genel İcra Kuruludur. Bilâhare bu talimatnamedeki her türlü tadilât, gene Sendika Genel İcra Kurulunca yapılır.

MADDE 46 — Biriktirme Fonunda toplanan paralar, Bu tüzüğün 48. Maddesi ile 49. Maddesinde çıkarılacağı bildirilen talimatnameler, Anlaşmalar veya izahnamelerde zikredilen hususlar dışında işletilemez. Ve Sandığın işleri de alâkalı masrafları dışında, hiç bir yere sarfedilemez.

MADDE 47 — Hesap sahiplerinin her seferinde, Hesaplarına yatıracakları veya hesaplarından çekecekleri para miktarı, 10 liradan daha az olamaz. Hesabında 10 liradan az para kalan hesap sahibinin hesabı derhal kapatılır.

MADDE 48 — Biriktirme Fonunda toplanan paralar, Türkiye MADEN - İŞ Sendikası üyelerinin menfaatine olmak üzere, aşağıda tesbit edilmiş bulunan işlerde işletilir.

a) Bu Tüzüğün diğer kısımlarında tesbit edilmiş hususlarla ilgili olmaksızın, ancak hesap sahibi üyelere borç vermek,

b) Üyelerin giyim, gıda, ve mahrukat cinsinden ihtiyaçlarını karşılamak bakımından, Türkiye Maden - İş Sendikasıyla ilgili bir İstirlâk Kooperatifinin sermayesine iştirak etmek suretiyle ortaklık yapmak veya hisse senetlerinden almak,

c) Türkiye Maden - İş Sendikasına bağlı bir İstihlâk Kooperatifi henüz mevcut değilse veya ortaklık temini ile, hisse senetlerinden almak mümkün olmuyorsa, Bu maddenin b) fıkrasındaki gayeyi, başka şekli ve yollardan tahakkuk ettirmek,

d) Aş ocağı, Kantin, veya Lokal işletmek, veya üyelerin yararına film göstermek veya geziler tertip etmek,

MADDE 49 — 48. maddedeki hususlar hakkında, lüzumu halinde Türkiye MADEN - İŞ Sendikası Genel İcra Kurulunca talimatnameler veya izahnameler çıkarılır veya gerekli yerlerle anlaşmalar yapılır. Bu talimatnameler, anlaşmalar veya izahnameler de aynen bu tüzük hükümleri gibi hüküm ifade eder.

Ancak fevkalâde anlarda. Bu Talimatnameler, Anlaşmalar, veya İzahnameler, Türkiye MADEN - İŞ Sendikasının Genel Başkanlığınca Resen çıkarılır veya yapılır. Bu takdirde Sendika Genel Başkanlığı, Genel İcra Kurulunun ilk toplantısında işin fevkalâdeliği hususunda izahat vermeğe ve kurulun tasvibine sunmağa mecburdur.

MADDE 50 — Borç almak

(Devamı 4. sayfada)

Yakın ve Orta Doğu Çalışma Enstitüsü

17 Ocak 1955 de kurulan Yakın ve Ortadoğu Çalışma Enstitüsü çalışma şartları ile işçi sağlığı ve iş emniyetinin kontrolü, işçi ve işverenm ünasebetleri, sosyal güvenlik ve iş gücünün teşkilâtlandırılması mevzuları ile ilgili memurların daha mükemmel bir hale getirilmesi hususundaki ihtiyaçları incelemektedir. Ayrıca bunlarla ilgili programların hazırlanmasına da yardımcı olmaktadır.

Hâlen iş ve işçi bulma kurumu şube müdürlerine mahsus bir seminer tertip etmiş bulunan enstitü bu semineri 10 Haziranda kapayacaktır.

Entitü Müdürü Dr. Fikret Aykaç evvelki gün meşhur Beveriç plânı hakkında izahlarda bulunduğu zaman, biz de semineri takip fırsatı bulduk.

Sosyal güvenlik bakımından mühim bir vesika olan Beveriç plânının izahları bugünkü konumuz değildir. Ancak Yakın ve Ortadoğu Çalışma Enstitüsünün programı hakkında bir fikir vermek ve meslek teşekküllerimizin bu enstitüden bol bal faydalanmalarını istemek için bazı bilgiler vermek faydalı olacaktır.

Enstitüde bir iş emniyeti lâboratuarı bulunmaktadır.

Lâboratuar üç ihtiyaca cevap vermektedir:

1 — İş teftişi ile ilgili ve çalışma servislerinde bulunan memurların bilgilerini arttırmak.

2 — Bölge Enformasyon toplantılarına iştirâk eden memleketlerin millî ekonomisinin âmme müesseselerindeki idarecileri yetiştirmek için bir öğretim merkezi haline gelmek;

3 — Sanayicilerin arzusu ile müesseselerinde tetkikler yapmak üzere kullanılacak bu lâboratuar şu kısımları ihtiva etmektedir:

Makine kısmı — sanayi maddelerinin teşhir edidiği kısım — Kimya kısmı — Tıb kısmı — Zehir bahsi kısmı.

Bu lâboratuarlarda Türk ve yabancı mütehassıslar çalışmaktadır. Lâboratuar çok verimli olmakta ve sanayi hayatımıza mühim yenilik getirmiş bulunmaktadır.

işten çıkarılan temsilciler

(Baştarafı 1. sayfada) çin. esasen haksız yere işten çıkarılan mümessillere Maden-Iş yardım etmiş ve birer dilekçe hazırlamıştır. Bu dilekçeleri aynen bildiriyoruz:

İL HAKEM KURULU YÜKSEK KATINA

Cemal Okcuoğluna ait Salıpazarı rıhtım amzarları ve Antrepoları inşaatı ile Top hane Rıhtım Transit Anbarları inşaatında ve bu işlerin müteferri işyerlerinde 1954 tarihindenberi çalışmakla iken bu inşaatlar bitti mülâhazası ile 1 Kasım 1957 tarihinde işten çıkarıldım. İşçi Mümessili olmam ve çıkarılma sebebinin hakiki olmayıp zahiri olması sebebiyle tekrar eski işime iadem için İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğüne müracaatta bulundum. 13.5.1958 tarihinde iş Müfettişi aracılığı ile yapılan kesin uzlaşma toplantısında İşveren vekili işten çıkarılma sebebini bu her iki inşaatın da bitmesi olarak göstermiş bulunmaktadır. Halbuki bundan evvelde iki defa işten çıkarılmış ilk defasında Bölge Çalışma Müdürlüğünün müdahalesi ile işime iade edilmiş, ikinci defasında da 8.2.1957 İl Hakem Kurulu kararı ile tekrar işime iade edilmiş bulunmakta idim. İkinci sefer işten çıkarılmam dolayısiyle meselenin İl Hakem Kurulunca Müzakeresi sırasında İşveren Yalnız Salı Pazarı inşaatı işçisi bulunmakta olduğumu ileri sürerek bu işin bittiğini ve Tophane Rıhtım İnşaatının başladığını Tophane inşaatında ise işçi olamıyacağımı iddia ederek çıkarılmamı istemişti. Halbuki durumu etraflıca tetkik eden İl Hakem Kurulu 8.2.957 tarihli kararı ile.

1 — Toprane ve Salıpazarı işyerlerinin ayni işverene ait olduğunu) Belirterek tekrar eski işime iademe karar vermişti. Gene bu sefer eski işlerin bitmiş olduğunu ileri sürerek yeni bir inşaata başlanmış iddiasında bulunan işverenin yeni inşaat dediği iş yine ayni işverene ait bulunmakta olup 21.2.956 tarihinde Salı Pazarı antrepoları ve bunlara ait müteferri inşaat ismi ile ihalesi olmuş bulunmaktadır ki, 8.2.1957 tarihinden çok evvel iş başlamıştır. Ve esasen 8.2.957 tarihli İl Hakem Kurulu Kararı beni bu işe iade etmiştir.

Esasen İşveren Vekili 13.5.1958 tarihinde tutulan kesin uzlaşma zaptındaki ifadesinde de (Cemal Okcuoğlunun ayrı bir ihale mevzuu olan 21.2.956 tarihli olan Salı Pazarı Antrepoları ve bunlara müteferri inşaat Başlamış durumdadır.)

Demekle aynı şeyi ifade ve teyit etmiş bulunmaktadır.

Binaenaleyh İşverenin inşaat bitmiştir. Şeklindeki göstermekte olduğu sebep zahiri bir sebeptir. Hakiki sebep ise işçi Mümessili olmam dolayısiyle bu güne kadar kanunen mecbur olduğum ve dolayısiyle işçi arkadaşlarının haklarını devamlı surette takip etmiş olmam ve bu sebeplerle işverenin şahsına karşı husumet bağlamış olmasıdır. Esasen ikinci çıkarılışımdan sonra 8.2.1957 tarihli İl Hakem Kurulu Kararı ile tekrar işime iade edildiğimi gören işveren bu sefer beni işçi mümesilliğinden düşürmek suretiyle işten atma yolunu düşünmüş ve derhal yeniden bir mümessil seçimi yaptırmıştı. Bu seçimde de yine işçi arkadaşlarımın ekseriyet reyini alarak işçi mümessili oldum. Ve arkadaşlarımın hak ve menfaatlerini koruma yolunda kanuni mecburiyetlerimi hakkı ile ve namusumla yerine getirdim.

Bu sebeple tekrar eski işime iadem hususunda en adil kararınızın çıkacağını bilerek gerekenin yapılmasını saygılarımla arzederim.

2.6.958

İşçi Mümessili
Cemil Dülger

İL HAKEM KURULU YÜKSEK KATINA

Kâğıthane Levent Caddesinde Kurulu Küme sanayii Kurşun Fabrikasında 15 aydanberi çalışmakta iken işveren tarafından işime kömür yok diye nihayet verilmiştir.

Kömür yokluğu zahiri sebeptir. Hakiki sebep Türkiye Maden - İş Sendikasının İşçi Ücretlerine zam yapılması hakkında çıkarmış olduğu iş ihtilâfında temsilci bulunmam ve bu zamana kadar işyerinde işçilere imzalattırılan aylık bodroya ücretimizden fazla yazıldığını bir tesadüf görmem ve buna itiraz etmemdir.

Bölge Çalışma Müdürlüğüna yapmış olduğumu müracaat üzerine 9.5.958 günü işyerinde yapılan kesin uzlaşma zaptında işveren vekili Kemal Buyurur benim işyerinde huzursuzluk çıkardığımı ve 4-5 işçinin huzurunda sendikaya yazılmayanlar komünisttir gibi kelimeler söylediğimi iddia ederek zapta yazdırmıştır.

MUHTEREM HAKEM KURULU

Ben asla işverenin iddia etmiş olduğu Sendikaya yazılmayanlar Komünisttir kelimesini kullanmadığım gibi manâsını dahi bilmem. İşveren Vekili beni çıkarmak için 4-5 işçiye tesir ve baskı ederek yalancıktan uydurmuş olduğu bu iddiasını belki teyit ettirebilir. Fakat ben ne işveren Vekilinin bu iddiasını şahitliğini kabul ediyorum. ren vekilinin tesiri ile şahitlik eden işçi arkadaşlarımın şahitliğini kabul etmiyorum. Çünkü ben böyle bir kelime kullanmadığım gibi manâsını dahi bilmem.

9.5.958 günü işyerinde Bölge Çalışma Müfettişlerince kesin uzlaşma zaptı yapılarak altı imza edildikten sonra. İşveren vekili Kemal Buyurur Müfettişlere hitaben efendim samimi konuşuyorum. Kömür ihtisalimiz olmadığından İbrahim ile 6 arkadaşı çıkardık diye söyledi bu sırada Sendika Müfettişi İsmail Sığın işveren vekiline mademki kömür yokluğu dolayısiyle İbrahimin ve diğer 6 arkadaşın işine son verdiğini söylüyorsun neden kesin uzlaşma zaptına İbrahim 4-5 kişiye siz Sendikaya yazılmazsanız Komünistsiniz diye söylediğini iddia ediyorsunuz. diye söyledi. İşveren vekilide sesini çıkarmadı bu kerre İsmail Sığın Yine Bölge Müfettişlerine dönerek biz buna Allar için şahit olalım dedi. Yukarıda ismi geçen Bölge Müfettişlerinden Ömer Lütfullah Aksel, Kaya Öz, İsmail Sığın ve Sendika Genel Sekreteri Ruhi Yümlününde dinlenmesini isterim.

Takdir Yüksek Kurulunuzundur, Mağduriyetime son verilerek işime iademi arzu eder Saygılarımı sunarım. Muhterem İl Hakem Kurulu.

İbrahim Yılmaz

Maden iş Yardım Sandığı

biriktırme kısmı yürürlüğe girmiştir

(Baştarafı 3. sayfada)

için müracaat eden hesap sa hiplerine sebep aranmaksızın borç verilir.

Borç almak isteyen hesap sahiplerinin yerine getirmekle mükellef oldukları şartlar şunlardır:

a) En az altı ay önceden sandığın biriktirme Fonun - da hesap açtırarak bir hesap cüzdanı almış olmak,

b) Son altı ay içerisinde asgari Onar lira, her ay san dığa para yatırmış olmak,

c) Borç miktarını karşılayabilecek miktarda, diğer he - sap sahipleri arasında kefil tedarik etmek,

MADDE 51 — Borç verilirken, tesbit edilecek aylık tak sit miktarı, Borçlu hesap sa. hibinin borç istediği anda i- çerisinde bulunan takvim a. yına tekaddüm eden son üç aylık kazanç ortalamasının dörtte birinden fazla olamaz ve borç miktarı en geç bir senede ödenebilecek şekilde olmak şartı ile, Bu son üç ay içerisindeki aylık ortala - ma kazancın üç mislini geçe. mez.

MADDE 52 — Her hesap sahibi, diğer bir veya bir kaç hesap sahibine, ancak kendi hesabında bulunan para mik- tarı kadar kefil olabilir. Ke- fil olunan miktar için ikin - ci bir kefalet hakkı olmadığı gibi, Borçlu borcunu ödeme - dikçe, Kefil hesap sahipleri kendi hesaplarındaki kefalet- le ilgili paralarını sandıktan çekemezler.

MADDE 53 — Kefil he - sap sahipleri, mutlaka mü - teselsil ve müşterek kefildir ler. Ve borcun ödenmesinde birinci derecede mes'uldürler.

MADDE 54 — Borçlu he - sap sahibi, borç taksitlerini mutlaka tesbit edilmiş za - man içerisinde muntazaman ö demeye mecburdur. Eğer tak sitler zamanında muntazam ödenmiyorsa, birinci def'a ya zılı olarak kendisine ihtar e- dilir ve durumdan kefilleri de haberdar edilir, ihtarın Borçlu tarafından Tebellüğü tarihinden itibaren en geç ye di gün içerisinde ödenmeyen taksitler, eğer borçlunun ken di hesabında para varsa he- sabındaki miktardan, yoksa kefillerinden en müsait du - rumda olan birisinin hesa - bından, taksit miktarı mah- sup edilerek ödettirilir. Ve alâkalısına yazılı olarak bil- dirilir. Bu durum karşısında Borçlu veya alâkalı Kefilin i. tiraz hakkı yoktur.

MADDE 55 — Borç tak - sitlerini muntazaman vaktin- de ödememesi sebebi ile, ken disine üç defa ihtar çekilen borçlu hakkında, diğer hesap sahiplerinden en az beşi ta - rafından üçüncü ihtarname - nin tebellüğ tarihinden itiba ren en geç on gün içinde ya- zılı teminat verilmediği tak- dirde, Borçlunun Biriktirme Kısmında açılmış bulunan he. sabı derhal kapatılır. Ve bir daha kendi ismine hiç bir su retle aynı şekilde bir hesap açılamaz. Diğer taraftan bor- cun kalan kısmı kefillerin zim metine geçirilir. Ve her tak- sit tarihinde taksit miktarı, kefillerin hesaplarından mah- sup edilmek suretiyle Kefil - lere ödettirilir, Ve alâkalı Ke file yazı ile malûmat verilir. Kefilin bu durum karşısında Sandığa karşı hiç bir itiraz hakkı yoktur.

MADDE 56 — Borcunu ö- demekten imtina eden Borç - lu hesap sahibinin sandıktan tamamen ilgisi kesildiği gibi, Sendikanın Haysiyet Divanı ka rarı ile Sendika üyeliğinden de ihraç edilir. Ve ayrıca Emniyeti Suiistimalden savcı lığa verilir. İlgili kefilleri ta- rafından Hukuk Mahkemesin de de dava açılabilir.

MADDE 57 — Hesap sahip lerinin hesabındaki ilk yirmi beş lira kefalet olarak göste - terilemez. Borç talebinde bu- lunan hesap sahibi dahi, ken di hesabındaki ilk yirmi beş lirayı, borca karşılık göste - remez. Hesap sahipleri borç talebi sırasında hesabındaki ilk yirmi beş liradan sonrası- nı borcuna karşılık olarak gösterebilir. Eğer bu miktar, istediği borcu karşılamıyorsa ancak o takdirde, fazla mik- tar karşılığı olarak diğer he - sap sahipleri arasında kefil bulmaya mecbur tutulur.

MADDE 58 — Taksit Müd detleri en çok bir aydan da- ha fazla olamaz.

MADDE 59 — Borç mik tarı kaç taksitte ödenmiş o- luyorsa, son taksitte, taksit ödeme sayısı kadar Yüzde Fa iz tahakkuk ettirilir. Bu Faiz aslında bir faiz olmayıp, ya. pılan muamele masrafını kar şılamak içindir. Taksitlerin za manında ödenmemelerinden mütevellit yapılan her ihtar için de ayrıca yüzde bir faiz tahakkuku yapılır.

MADDE 60 — Her senenin Ocak ayı içerisinde, bir ev - velki senenin sandık Blânço- su çıkarılır. Hesap sonunda sermayenin 48. Maddedeki iş lerde çalıştırılmasından elde edilecek masraf fazlası ha - sıla bulunur. Eğer sene içe. risinde sermayeye, biriktirme Fonundan biriken paradan başka sandığın diğer mevdu atından yüzde ne kadar ka - rıştırılmışsa, masraf fazlası o larak elde edilen hasılanın yüzde o kadarı sandığın esas ana sermayesine intikal etti- rilir. Masraf fazlası hasıla - nın bundan sonra kalan kıs mının, yüzde yetmiş beşi he- sap sahipleri arasında, he - saplarındaki mevduatları nis- betinde taksim edilerek he - saplarına geçirilir. Ve he - saplarının diğer umumî du - rumları ile birlikte yazılı o - larak hesap sahiplerine bildi. rilir.

Masraf fazlası hasılanın di ğer yüzde yirmi beşi ise san dığın diğer sosyal yardım - larını karşılamak üzere, san- dığın ana sermayesine inti - kal ettirilir.

MADDE 61 — Selâhiyetli İmzalar Türkiye MADEN - İŞ Sendikasının Genel İdare Kurulunca tesbit edilir. Ve- ya bu husustaki en kestirme hal şekli karar altına alınır. Sendika Başkanı ile Genel Merkez Muhasibi ve Vezneda- rı tabiî olarak Selâhiyetli im- za sahibidirler.

MADDE 62 — Bu tüzüğün muhtelif yerlerinde, muhte - lif Kurullara verilen selâhi- yete istinaden çıkarılacak ta - limatname ve izahnameler yapılacak anlaşmalar ve se - lâhiyetli imzaların tesbiti hu susundaki Sendika Genel İda- re Kurulu kararlar, ilk çıka - cak Sendika gazetesinde ilân edilir. Aksi halde Sendika Ge nel Başkanlığı, doğacak her türlü sorumluluktan re'sen mes'uldür.

H — MALİ HÜKÜMLER:

MADDE 63 — Sandığın ge- liri, 64. Madde gereğince Sen dika aidatlarından her ay so nu intikal ettirilecek yüzde (5 _ 50) ile, alacak davaları hitamında 65. madde gereğin- ce alınan yüzde on, 60. mad- de gereğince biriktirme fo - nundan intikal ettirilecek mas raf fazlası hasıladan sandık hissesi, tertip ve teberrüler - den gelen gelirlerden ibaret- tir.

MADDE 64 — Türkiye MA DEN - İŞ Sendikasının her ay başı, aylık bilânçosu yapı - lırken, aidat gelirinin yüzde (5 _ 50) si Genel Başkanlı - ğın emriyle yardım sandığı - na intikal ettirilir. Genel Baş kanlıkca yüzde nisbeti tes - bit edilirken, o ay içerisinde ki Sosyal yardımlar bakımın dan Sandık gideri gözönün - de bulundurulur.

MADDE 65 — Üyelerin, bir alacağı tazammüm eden ve Sendika Hukuk Servisi ta. rafından takip ve nitecelen - dirilen davaların hitamında, da va ile kazanılan miktarın yüz de onu dava masrafı karşılı- ğı olarak yardım sandığına a- lınır.

MADDE 66 — Her türlü Sandık kayıt ve hesabatının kontrolü, Sendika kayıt ve he sabatının tâbi olduğu kont - role tâbidir. Sendika mura - kıp heyeti tarafından Sandık her zaman kontrol edilebile- ceği gibi, Sendika Merkez Kon gresinde, Sendika kayıt ve he sapları ile beraber, Sandık kayıt ve hesapları da kont - rol edilir.

K — MEMUR VE MÜSTAHDEMLER:

MADDE 67 — Lüzum gö - rüldüğü takdirde Sandık iş - lerini takip ve sandık kayıt ve hesabatını tutmak üzere ücretli memurlar istihdam e- dilebilir. Bu hususta ücret tâ yini ve memur alıp, çıkarma selâhiyeti Türkiye Maden - iş Sendikasının Genel İcra Ku. ruluna aittir. Sandık hesabı - na çalıştırılan ücretli memur veya müstahdemler de aynen Türkiye MADEN - İŞ Sen - dikasının memur ve müstah. demlerinin şartlarına tâbidir. Ve haklarına sahiptirler.

L — TÜZÜKTE TADİLAT:

MADDE 68 — Bu tüzükte yapılacak her türlü tadilât, Sendika Genel Başkanı riya - setinde toplanan bir Temsil- ciler Meclisinde yapılır.

Temsilciler Meclisi şunlar- dan teşekkül eder:

a) Genel İdare Kurulu ek. seriyeti,

,b) Şubelerden en az birer temsilci,

c) Sendikaya bağlı işyerle rindeki sendika temsilcileri,

MADDE 69 — Sendika Ge nel Başkanının lüzum gör - düğü hususlardaki tadilât, Sendika Merkez Kongresinde yapılır.

M — SANDIĞIN FESHİ:

MADDE 70 — Sandık an - cak, Türkiye MADEN - İŞ Sendikasının Merkez Kong - resinde mevcut delegelerin üç te iki ekseriyet kararı ile fes hedilir. Sandığın feshi halin- de, Sandığa ait her türlü ka yıt, Eşya, Mal ve Mevduat, Türkiye MADEN - İŞ Sen - dikasına intikal eder.

Sendikanın feshi halinde, Sandık otomatikman feshe - dilmiş olur. O takdirde, Sen- dikanın emvali ve mevduatı hakkında tatbik edilecek mu- amele aynen sandık için de tatbik olunur.

N — MÜTEFERRİK HÜ - KÜMLER:

MADDE 71 Bu tüzükte tes bit edilmiş hususlar dışında yapılacak yardım, vereselere intikal etmiz.

MADDE 72 — Bu tüzükte tesbit edilmiş hususlar dışın- da, fevkalâde hallerde bazı şahıs ve yerlere lüzum görü- lürse, Sendika İcra Heyeti kararı ile Sosyal Yardım ya- pılabilir. Veya borç verilebi- lir. Bu miktar 100 lirayı ge. çemez.

MADDE 73 — Türkiye MA DEN - İŞ Sendikasının Bölge Merkez Şubelerinde. Sandık Şube teşkilâtları kurulur.

MADDE 74 — Bu tüzü - ğün,

a) Ölüm ve Doğum yardım ları 1 Eylül 1956 tarihinde,

b) İşsizlik ve evlenme yar- dımları ile 34. ncü maddedeki borç verme, 1 Ocak 957 ta - rihinde, ,

c) Diğer yardım ve Borç vermeler 8 Ekim 956 tarihin- de yürürlüğe girer.

MADDE 75 — Bu tüzük hükümlerini yürütmeğe MA - DEN - İŞ Sendikasının Ge - nel İcra Kurulu selâhiyetli - dir.

Bir işçi Raporu

Danimarka'daki işçi Kalkınması ve Türkiye

(1 Nisan ,958 günlü 25. sa- yımızda neşre başladığımız raporun devamıdır.)

cemiyeti ilgilendiren mevzular dır. Bu mekteplerin 3 adedi yet kili idi ve senede 3 ay devamlı olarak derse devam ediyordu.

Bugün Danimarkada 58 tane yatılı ve 18 yaştan yukarı olan lar için folk liseleri vardır. Her senelik kayıt adedi 6200 dür. Ve bunun %60 şı orta halli köylüle kurulmuştu.

Diğer memleketlerde olduğu gibi ekonomik tekâmüllerin do ğuşunun neticesi olarak sendi kacılık meydana geldi. Danimar ka işçileri diğer memleketlerin tesiri altında da bulunuyordu.

İlk sendika Danimarkada, da ha ziyade ekonomik ve dini bir karakter taşıyordu. İlk zaman lar sendika başında bulunanlar bir çok müşkülâtlarla karşılaştı lar. Danimarkada 1870 den evvel birkaç sendika teşekkül etmiş bulunuyordu. Fakat 1870 senesi Danimarkada sendikaların doğdu ğu yıl olarak kabul edilir.

İlk zamanlar bir çok grevlere teşebbüs edildi. Ve bunların neti cesi hiçte iyi netice vermeyerek sendikalar için fena durumlar meydana getirdi.

Sendikalar ödeme ve mec - b u r oldukları tazminat paralarını yatıramaz oldular. Ve grevler için gereken para tahsi satları yoktu. Çünkü grev yapa bilmek için kanunun emrettiği tazminat mükellefiyeti vardı. Ve mükellefiyetlere yani yatırılacak paraya sahip olmayan hiç bir sendika ne de işveren, grev ve ya lokavta teşebbüs edemez. Grev ve lokavt çok zamanlar eko nomik hayatı felce uğrattığı için çok sıkı kanunlara tabidir ve mahkeme kararı ile ancak yapı labilir.

Danimarkada sendikalar genel federasyonu 1898 de tesis edil miş olup, hiç bir zaman için si yaset veya dine karısmamıştır. 1956 yılının sonlarında sendika lar genel federasyonuna bağlı 7.000.000 üyenin kayıtlı olduğu görülür ki bu 4.400.000 nüfusun her 6 da birinin üye ve 18 ile 60 yaş arasındakilerin kayıt olmak mecburiyeti gözönüne getirilirse, her dört ve üçte biri sendikalara üye olduğu görülür.

Danimarka sendikaları daima demokrasiyi desteklemişlerdir. Zira inanmıştırlar ki ancak de mokratik hükümetler sayesinde işçilerin sosyal ve ekonomik ha yatları düzenlenebilir. İşçi ve ça lışanlar yüksek bir hayat seviye sine ulaşabilirler.

Sendikaların meşgul olduğu bir mevzuda işsizlik sigortasıdır. Ve bunu sendikaların idare et mesi işçilerin sendikaya daha çok bağlanmalarına da sebeb olmuş tur.

Danimarkada işçilerle işveren ler arasında 1899 da tesis edil miş olan kollektif antlaşma ka nunu vardır. Anlaşmazlıkların zaman zaman meydana gelmesi. kollektif antlanmanın tekâmülü ne yol açmıştır. Misâl olarak ça lışma saatlerinin azaltılması, ödemeli izinler, kaza yevmiyeleri ve hastalık yevmiyelerinin öden mesi gibi karakların alınması na yol açmıştır. Yine misâl ola rak: 1938 de kanunlaşmış olan ücretli senelik izin 2 haftalıktı ve yevmiye ne olursa olsun bü tün çalışanlara şamildir. Halbu ki 1952 de işçilerle, işverenler arasında vuku bulan kollektif antlaşmaya göre üç haftaya çı karılmıştır ve meskûr kanunda 1953 de üç hafta olarak tadil edilmiştir.

Şahsî menfaatleri ve gayeleri olanlar sendikalardan uzaklaştı- rılmışlardır. /ğitime çok önem verilmekte, sendikacı sosyal ekonomik be kültüren bilgi ile teçhiz edilmektedir

Kollektif antlaşmaya göre işve renler saatte (2) öre (kuruş) işçilere (1) öre hastalık yardım sandığına vermektedirler ve has ta olduklarında sigortadan aldık ları hastalık yevmiyelerinden ma ada erkekler günde (14) kuron (lira), kadınlar (9) kuron ve 18 yaşından aşağı olanlarda (6) ku ron alırlar.

Danimakadaki işçilerin hayat seviyesi bugün oldukça iyi du rumdadır.

Şunu zikretmek lâzımdır işçi sendikaları federasyonu ile işve renler federasyonunu daima bir anlaşma içindedirler ve her iki tarafta hüsnüniyet içerisinde memleketlerinin millî ekonomisi ni gözönüne alarak istihsali yük seltmek için azamî gayreti bera berce sarf etmektedirler.

Sendikaların birçok sahalarda daha muvaffakiyeti vardır ki yal nız olmamak şartı ile bütün hal ka hizmetleri dokunmaktadır. Kooperatiflerle anlaşarak gere ken yardımı yapmaktadırlar.

Danimarka da sendika ideolo jisi aynen diğer bir çok hür Av rupa memleketlerinde olduğu gi bidir. O hiç bir zaman yıkıcı zih niyetiyle hareket etmemiş ve so la sapmamıştır. Ve daima mille tin hizmetinde hükümetin yanın da yer almıştır.

Danimarkada sendikacılık er ken başladığı için uzun bir ta rihe ve tecrübeye maliktir. Ve milletine geniş bir hizmette bu lunmaktadır. Umumî nüfusun üç te birinin sendikaya üye olduğu gözönüne getirilirse, Danimarka ya ne kadar ehemmiyet verildi ği anlaşılır. Her üye bağlı oldu ğu sendikaya haftada 8—10 ku ron aidat ödemektedir. Yukarıda da zikredildiği gibi işsizlik sigor tasını da hükümetin yardımı ile sendika idare etmektedir. Ayrı ca işçilere tekaüt oldukları za man tekaüt maaşından maada 50—70 lira bir maaş vermekte dir. İşsizlik sigortası işsiz olan her işçiye senede 250 yevmiye vermektedir ki bu çok muazzam bir para tutmaktadır. Danimar kada daima %8 — 12 işsizlik bu lunmaktadır. İşsiz olan bir evli ron alır. Yakacak ve ev kirası buna dahil değildir.

3 Ocak 1898 de tesis edilmiş olup, federasyonun vazifesi bir yandan her sendikanın müşkülât larını halletmek biryandan da federasyon olarak görmektir.

Federasyonun başlıca mes'ul şahısla, her federasyonun başka nıdır.

71 sendikadan müteşkkil olup bu sendikaların üye adetleri 49 ilâ 247000 dir. 247000 üye adedi olan dahi kendisine müstesna bir hak iddia edemez.

Genel federasyona 28 kişi seçi lir. Ve 7 si devamlı olarak fe derasyonda bulunur, ve iş görür.

Genel meclis, her üyesi 2000 olan sendikadan bir kişi, 4000 olandan iki kişi ve daha fazla olan sendikalardan her 2000 ne bir üye adedi ilâve edilir ve ge nel meclis senede bir defa topla nır.

Âza sendikalar, her üyesi için senede 2 kuron federasyona öder ve ayrıca haftada 8 öre (kuruş) da hususi gayeler için meselâ matbuat vesaire şeyler için öde nir. Bundan başka sendikalar her üyesi için haftada 2 öre de yani liseler inşa etmek için öder ler. (Devamı ı. o.)

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

KEMAL TÜRKLER

Fikrî, İktisadî, İçtimaî, gayri siyasî gazete

Basıldığı yer:

VAKİT MATBAASI

Dümeks Maden - iş akdi imzalandı

(Baştarafı 1. sayfada)

lı hüsnüniyet ve anlayış ha - vası içerisinde iki haftadır İstanbulda ve Eğmir Demir madeninde cereyan eden mü - zakerelerin neticesinde her i- ki tarafıda memnun eden bir anlaşma doğmuştur.

Önce zam meselesi halle - dilmiş, anlaşmaya göre bü - tün işçilere günde net 100 kuruştan aşağı olmamak ü - zere ortalama yüzde 25 - 30 nisbetinde zam yapılmış, ay. rıca yedişer yevmiye tutarın da da ikramiye verilmiştir.

Üç aylık bir kısa süre için yapılmış bulunan kollektif akde göre, üç azası müessese ve üç azası da işçi ve sendi- ka temsilcisinden müteşekkil olmak üzere bir İNZİBAT KURULU kurulmuş, işçiye tatbik edilecek cezaların bu kurul tarafından verilmesi ka bul edilmiştir.

Ücretler iş çeşidine göre kademelendirilmiş ve asgari net ücretler tesbit edilmiştir. Gene akdin bir hükmüne gö - re iki ay müddetle inzibat kurulu karariyle bir cezaya çarptırılmayan işçilere, asga- ri ücrete ilâveten günde net (50 _ 100) kuruş zam yapı- lacaktır.

Ayrıca sendika iş ahlâkı ve işçi kültürünün artırılması hu susunda istihsal artımı ba - kımından konferans, kurs gi bi toplantılar tertip edecek, bu mevzuda yayınlar yapa - caktır. Müessese sosyal tesis. ler bakımından iş şartlarını en ideal şekle sokmayı esa - sen prensip ittihaz etmiş - tir.

Böylece yeni ücret sistemi ve iş şartları bakımından, Ba- lıkesir ve Kütahya bölgesinde hemen hemen en üstün duru. ma sahip olduğunu bildiren sendika, diğer yerlerden bu madene yakında bir işçi akını başlıyacağının zannedildiğini, bilhassa bu nokta üzerinde du rulması gerektiğini açıklamış- tır.

Maden - İş Genel Reisi Ke- mal Türkler, şirketin selâhi - yetli murahhas azası hakkın - da "Saffet Ocakoğlu'nun, az çok yaşlı olmasına rağmen, sosyal davada idealist bir sen dikacı kadar bu derece ileri görüş ve anlayış sahibi ola - bileceğini zannetmiyorduk. Bi- zi bilhassa ençok memnun e. den ve sevindiren husus bu olmuştur. Bu karşılıklı hüs - nüniyet ve anlayış içerisinde, bundan sonra halledilemiye - cek mesele yoktur kannatinde yiz." demiştir.

(Anlaşmanın tam metnini gelecek sayımızda bekleyiniz. MADEN - İŞ)

SOMA LİNYİT İŞÇİLERİ SENDİKASI İDARE HEY'ETİNDEN:

Sendikamızın Normal Genel Kurul Toplantısı 8.6. 958 Pazar günü saat 17.30 da Maden Sinema saloiunda ekseriyet temin edilmediği takdirde 22.6.958 günü ayni yer ve saatte yapılacaktır.

Sayın üyelerimizin teşrifi rica olunur.